

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Мукачівська міська рада
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (Україна)
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в м. Освенцім (Республіка Польща)

**VI МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ**

Збірник тез доповідей

29 березня 2022 р.

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Mukachevo City Council
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute (Ukraine)
Cavalry Captain Witold Pilecki State University of Malopolska in Oświęcim
(Republic of Poland)**

**VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE**

**«FINANCIAL REGULATION OF
CHANGES IN THE ECONOMY OF
UKRAINE»**

29 March 2022

Mukachevo

УДК 336.13.025.12(477)(043.2)

Ф59

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

Програмний комітет:

Щербан Тетяна Дмитрівна – ректор Мукачівського державного університету, доктор психологічних наук, професор.

Джоанна Стуглік – директор Інституту управління та виробничого машинобудування, Малопольський державний університет імені Вітольда Білецького, м. Освенцім.

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор.

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент.

Герц Мирослав Мирославович – начальник бюджетного відділу фінансового управління виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Черничко Тетяна Володимирівна – завідувач кафедри економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

Організаційний комітет:

Стегней М. І. – д.е.н., проф., Нестерова С. В. – к.е.н., доц., Гладинець Н. Ю. – к.е.н., доц., Лінтур І. В. – к.е.н., доц., Петричко М. М. – к.е.н., доц., Братюк В. П. – к.е.н., доц., Росола У. В. – Ph.D. ст. викл., Михальчинець Г. Т. – ст. викл.

Ф59 Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачево, 29 березня 2022 р. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 213 с.

Основною метою проведення конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем здійснення фінансового регулювання зрушень в економіці України, обмін дослідницьким досвідом та публікація результатів наукових досліджень. Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, за якісний зміст і оформлення авторських рукописів (стилістичні, орфографічні помилки тощо) та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання розглянуті на конференції.

© Мукачівський державний університет, 2022

UDC 336.13.025.12(477)(043.2)

F59

*Recommended for distribution through Internet by
Scientific and Technical Council
of Mukachevo State University
(Minutes № 4 of 18.04.2022)*

Program Committee:

Shcherban Tetyana – Rector of Mukachevo State University, Doctor of Psychology, Professor.

Joanna Stuglik – Dyrektor Instytutu Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Cavalry Captain Witold Pilecki State University of Malopolska in Oświęcim.

Hoblyk Volodymyr – the first Vice-rector of Mukachevo State University, Doctor of Economic Sciences, Professor.

Kobal Vasyl – Vice-rector on scientific and pedagogical work, Mukachevo State University, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor.

Gerz Miroslav – the initial budget department of the financial department of the executive committee of the Mukachevo City Council.

Chernychko Tetiana – Head of the Department of Finance, Mukachevo State University, Doctor of Economics, Professor.

Organizational committee:

Stehney M. I. – doctor of ec. sc., prof; Nesterova S. V. – cand. of ec.sc., assoc. prof; Hladynets N. Y. – cand. of ec.sc., assoc. prof; Lintur I. V. – cand. of ec.sc., assoc. prof; Petrychko M. M. – cand. of ec.sc., assoc. prof; Bratyuk V. P. – cand. of ec.sc., assoc. prof; Rosola U. V. – Ph.D., senior lecturer; Myhalchynets G. T. – senior lecturer.

F59 Financial regulation of changes in the economy of Ukraine: the collection of abstracts of VI International Scientific Internet Conference, Mukachevo, 29 March 2022. – Mukachevo, Mukachevo State University, 2022. – 213 p.

The main purpose of the conference is to discuss and search for solutions of urgent problems via implementation of financial regulatory changes in Ukraine's economy, the exchange of research experience and publication of the results. Submitted materials contain methodological and methodical approaches that may attract the attention of a wide variety of experts.

Organizing committee considers it appropriate to mention that not all the statements and conclusions of some authors are unconditional. However, they consider it possible to post them for discussion.

The editorial board is not responsible for the accuracy of statistical and information data, content quality and manuscripts' design (stylistic, spelling errors, etc.), and preserves the right not to share the views of some authors on certain issues discussed at the conference.

ПРОСКУРА В. Ф. Сучасні підходи до створення системи аналітичного забезпечення управління підприємством	77
ПУГАЧЕВСЬКА К. Й. Внутрішня торгівля в умовах глобальної нестабільності	80
РЕЙС Т. Т., КАМПОВ Н. С. Транскордонне співробітництво регіонів України: пріоритетні напрями розвитку	82
РИБЧАК В. І. Логістичні підходи до організації збутової діяльності підприємства	85
РУЩИШИН М. О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств та шляхи підвищення їх ефективності	88
РОСОЛА У. В., РОСОЛА О. А. Актуальність маркетингу впливу в сучасних умовах	91
СТАХІВ О. В. Концептуальні засади менеджменту системного розвитку	93
СТЕГНЕЙ М. І., НЕЙМЕТ В. В., КОВАЧ В. В. Дослідження емпіричних проявів трансформаційних процесів економіки в умовах інклюзивного зростання	95
СТЕГНЕЙ М. І., КРАМАРЕНКО І. С., КОЗИК Я. Я. Економічні аспекти розвитку спортивно-оздоровчої сфери	98
СТЕГНЕЙ М. І., КУЦИНА В. В. Громадський активізм та волонтерство в системі виміру соціального капіталу	101
СТЕГНЕЙ М. І., ШЕРШУН В. В. Підвищення рівня соціалізації територіального розвитку економіки	103
ЧЕРНИЧКО Т. В., КУЧЕРЯВА Д. В. Стратегічні аспекти розвитку підприємств малого та середнього бізнесу	106
ЧЕРНИЧКО С. Ф. Розвиток ринку товарів побутової хімії в Україні	110
ШЛАПАК М. О., ШЛАПАК В. О. Аналіз структури підприємств за видами економічної діяльності Закарпатської області	113

Секція 3. Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

АГАПЧУК Б. Ф. Бухгалтерський облік в Україні після розпаду СРСР	116
КОРОЛЬЧУК І. І. Проблеми та перспективи обліку електронних грошей	118
КРОЧАК О. І. Історія зародження бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні	120
МОНІЧ Н. О. Історичні ретроспективи становлення і розвитку основних форм бухгалтерського обліку	122
МОРОЗОВА А. М. Обґрунтування передумов переоцінки об'єктів оренди державного сектору	124
ОВОД Л. В., БУГА Є. Р. актуальні питання обліку витрат, доходів та фінансових результатів сучасних умовах	126
РЕСЛЕР М. В., ОСТАП'ЮК Н. А., КЛИМОВИЧ Д. А. Облік фінансових інструменти у кризовому управлінні компанії	129
СЕРЕВЕТНИК О. В. Особливості організації та напрями удосконалення обліку взаєморозрахунків з постачальниками	132
ЦІЦЬКА Н. Є, МАЛЕЦЬКА О. І. Модель інтегрованого обліку праці та її оплати в аграрних підприємствах України	135

Секція 4. Фінансове регулювання економічних процесів

БОЙКО Є. О., ЛЕВКОВСЬКА Л. В., СТЕГНЕЙ М. І. Проблеми збалансованого функціонування сталого агровиробництва	139
ВАСИЛЬЦІВ Т. Г., ШОПСЬКА Ю. К. Регулювання фінансової безпеки сектора малого підприємництва	142
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю., ГНІДИН Т. Р. Перспективи розвитку віртуальних банків в Україні	144
ГНАТИШИН Л. Б. Аудит соціальної відповідальності агробізнесу	147

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Інтенсифікація глобалізаційних процесів та перехід економічного розвинених країн до постіндустріальної стадії розвитку визначають сучасний вектор структурно-інституціональної трансформації внутрішнього ринку в цілому та торгівлі зокрема. Розвиток внутрішньої торгівлі в Україні нині відбувається в умовах скорочення рівня національного виробництва при одночасному зростанні імпорту, загострення інфляційних і девальваційних процесів і, як наслідок, підвищення цін на товари, зниження платоспроможного попиту внаслідок падіння грошових доходів домашніх господарств. Разом з тим, розвиток внутрішнього ринку країни передбачає не лише прискорене зростання сукупного попиту та пропозиції, але й трансформацію їх структури у напрямку інноваційних та якісних товарів і послуг.

Внутрішній ринок функціонує у формі внутрішньої торгівлі, органічно пов'язаний і невіддільний від неї. Внутрішня торгівля виступає однією з ключових галузей національної економіки, формуючи економічний потенціал країни та задовольняючи потреби споживачів. Структурно сферу внутрішньої торгівлі розподіляють на оптову та роздрібну, причому остання є ключовою ланкою в організації внутрішнього ринку споживчих товарів і провідним видом економічної діяльності у сфері товарного обігу. Ступінь розвитку роздрібно торгівлі характеризує рівень взаємовідносин між виробництвом та споживанням, а зрештою є індикатором рівня життя населення [1].

Одним і важливих векторів підвищення ефективності національної економіки є структурні зміни у сфері внутрішньої торгівлі. З позицій системного підходу внутрішню торгівлю слід розглядати як соціально-економічну систему, що ґрунтується на задоволенні потреб шляхом пропозиції широкого асортименту товарів, який формується завдяки взаємодії підгалузей оптової та роздрібно торгівлі.

У нинішніх умовах внутрішній ринок не можна розглядати відособлено від процесів глобалізації, що характеризуються зовнішньоторговельною лібералізацією, інтеграцією світових фінансових та товарних ринків, експансією ТНК, зростанням обсягів ПІІ тощо [2]. Вищенаведене породжує нові загрози та ризики, які здатні суттєво послабити внутрішній ринок. Зокрема, у випадку зовнішньоторговельної лібералізації мова йде про конкурентний тиск на національних товаровиробників з боку іноземних компаній. Процеси зовнішньоторговельної лібералізації відповідно до базових теоретичних засад сприяють ефективному розміщенню ресурсів у світовому господарстві через підвищення міжнародної спеціалізації національних економік. Втрати внутрішнього виробника через зростання

конкуренції з боку імпорту у такому випадку компенсуватимуться вигодами від його переорієнтації у результаті експорту на зовнішні ринки.

Пандемія COVID-19 є одним із ключових викликів для бізнесу в сучасних умовах, що охопила усі його аспекти – від галузевих до глобальних ланцюгів постачань. Одночасно з коронакризою бізнес переживає «кризу адаптації», навчаючись працювати і отримувати прибуток в нових умовах. Пандемія показала, наскільки обмеженими є її можливості до швидкого навчання в динамічному світі, коли декілька днів зволікання можуть призвести до чотирикратного зростання кількості інфікованих і посилення дестабілізації бізнесу і суспільства. Оскільки компаніям доведеться адаптуватися до роботи після коронавірусу, вони, перш за все, повинні прискорити темпи своєї цифрової трансформації. Задовго до кризи багато організацій впроваджували програми цифрової трансформації, щоб захистити свої позиції від технологій високого порядку конкурентів і скористатися більшою функціональністю цифрових бізнес-моделей з їх адаптивністю, продуктивністю і можливістю налаштування під потреби компанії. Нині цифрова трансформація стала першочерговою задачею і для інших підприємств. Спалах COVID-19 прискорила розвиток електронної комерції, а бізнес і споживачі отримали унікальну можливість звикнути здійснювати покупки он-лайн, працювати дистанційно тощо.

За результатами дослідженнями Інституту економічних досліджень та політичних консультацій [3] вітчизняний бізнес можна умовно розподілити на три великі групи. До першої групи відносять підприємства, які припинили свою діяльність через неспроможність працювати в нових умовах, зокрема мікропідприємства, малі і частково середні, пов'язані з торгівлею, наданням послуг, пов'язаних з туристичною галуззю тощо. Друга група – це підприємства, які переформатували свою діяльність у напрямку пропозиції нових товарів і послуг без змін у бізнес-моделі, зокрема торгівля «на виніс», обслуговування в онлайн-режимі і надання послуг, які традиційно були присутні на ринку, однак не настільки популярними. До третьої групи відносять підприємства, які знайшли свою нішу на ринку і розробили нові товари й продукти. Безумовно, в умовах пандемії у сприятливому становищі ті види бізнесу, які змогли перейти на онлайн-роботу.

Таким чином, процеси глобалізації в умовах коронакризи уповільнились, що може призвести до суттєвих змін у структурі ринку, вплинути на розподіл онлайн- та офлайн торгівлі. Карантин та самоізоляція на тривалій основі примусили населення все частіше здійснювати покупки в мережі Інтернет і прискорили процес глобальної цифровізації. Коронакриза проілюструвала динамізм у сфері електронної комерції у різних країнах світу, що найімовірніше матиме довгострокові наслідки, зумовлені можливістю появи нових хвиль

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

епідемії, зручністю замовлення і доставки товарів, невисоких витрат на організацію електронної торгівлі. Власникам торговельних мереж слід розглядати такі тенденції як такі, що створюють додаткові можливості для ведення бізнесу за рахунок використання сучасних технологій, інноваційних інструментів, інтеграції нових продуктів, формування бізнес-моделі і швидкої адаптації до потреб споживачів.

Список використаних джерел

1. Мазаракі А., Лагутін В., Герасименко А. [та ін.]. Внутрішня торгівля України : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 864 с.
2. Кашперська А. І. Ринок роздрібної торгівлі України: стан і тенденції розвитку. *Бізнес Інформ*. 2021. №4. С. 120–127. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-120-127>
3. Бураковський І. Економіка під час ковіду. URL: <http://www.ier.com.ua/ua/publications/comments?pid=6551>

УДК 332

**Т. Т. РЕЙС,
Н. С. КАМІОВ**
Мукачівський державний університет

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

В останнє десятиліття активно формується мережа горизонтальних економічних, культурних, освітніх та наукових взаємозв'язків між прикордонними регіонами України та країнами ЄС, яка забезпечує взаємодію органів влади та місцевого самоврядування, бізнесу, університетів, наукових установ, організацій громадянського суспільства. Серед сприятливих чинників розвитку такої взаємодії варто виділити географічну близькість (близькість до кордонів країн ЄС – Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії), цільову довгострокову політику ЄС щодо макрорегіонів (макрорегіональна стратегія ЄС для Дунайського регіону, та перспективи створення Карпатського макрорегіону); історичні та соціокультурні зв'язки, передусім західноукраїнських територій із європейськими країнами; науково-експертний потенціал; зовнішньополітичний вектор України (прагнення до інтеграції в євроатлантичний простір) [1].

Розвиток транскордонної, а також міжрегіональної співпраці на західному кордоні України доречно розглядати як один із рушіїв імплементації Угоди про асоціацію України з

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>